

Oikaisuvaatimus Vantaan kaupunginhallituksen 16.1.2023 § 12 tekemästä päätöksestä ”Tikkurilan kaavarunko” 2020 062700/60 Hiekkaharju, 61 Tikkurila, 62 Jokiniemi, 63 Viertola, 64 Kuninkaala

Vaatimukset:

1. Vaadin, että kaupunginhallitus ottaa asian käsiteltäväkseen vastoin päätökseen merkittyä Muutoksehakuohjetta: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto
2. Vaadin, että kaupunginhallitus kumoaa päätöksen kuntalain vastaisena, koska maankäyttöä ohjaavat päätökset on tehtävä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa järjestyksessä ja maankäyttö- ja rakennuslain vastaisena, koska sitä ei ole maankäyttöä ohjaavana tehty maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena kaavana.
3. Vaadin, että päätöksen täytäntöönpano keskeytetään.

Perustelut:

1. Valituskielto.

Valituskielto on lain vastainen. Kyseessä on maankäyttöä ohjaava juridinen suunnitelma. Suunnitelma on kuvatulta prosessiltaan, sisällöltään, selostuksessa ja esityslistalla esitetyltä vaikutukseltaan asemakaavoitusta ohjaava osayleiskaava.

Esityslistan kohdassa Tavoitteet työlle on mainittu ”Tikkurilan kaavarunko ei ole juridinen asiakirja, mutta se ohjaa asemakaavoitustyötä ja antaa suuntaa alueen kehitykselle.”

Kaavarunkoasiakirjan tiivistelmässä on mainittu 3. kappaleessa ”Kaavarungon suunnitteluperiaatteet ohjaavat asemakaavoitusta.” Kaavarunkoasiakirjaan sisältyy tiivis karttapaketti ja karttamerkinnät selitteineen. Yksityiskohtaiselta sisällöltään ja kuvatulta oikeusvaikutukseltaan asemakaavoitukseen Tikkurilan kaavarunko vastaa täysin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan laadittua osayleiskaavaa.

Tikkurilan Kaavarunko on laadittu menettelyllisesti noudattaen MRL :n ja MRA :n säännöksiä. Se on jopa asetettu prosessissa MRA 30 § :n nojalla nähtäväksi, vaikka se väitetysti ei ole MRL :n mukainen kaava. Menettelyllisesti se poikkeaa kaavasta vain siltä osin, ettei siihen voi hakea muutosta.

Perustuslain 21 §:n mukaan ”Jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.”

Maankäyttö- ja rakennuslain tuntemiin maankäytön suunnitelmiin sisältyy erittäin laajat oikeudet hakea muutosta ja näin varmistaa, että lailliset kaavat perustuvat sisältöönsä nähden riittäviin selvityksiin,

vuorovaikutukseen ja eri intressitahojen näkemysten huomioon ottamiseen. Myös kuntalaki sisältää kuntalaisille mahdollisuuden hakea muutosta päätöksiin jotka ovat lain vastaisia tai syntyneet väärässä järjestyksessä. Myös yleiseurooppalainen normisto (Euroopan ihmisoikeussopimus artikla 6 (1) edellyttää maankäyttöä ohjaavien päätöksiltä muutoksenhakumahdollisuuksien varmistamista kansalaisille ja järjestöille.

Vaikka useissa esityslista ja Tikkurilan kaavarunko -asiakirjan kohdissa väitetään, ettei kaavarunko ole juridinen asiakirja niin käytännössä kaavoitus tulee noudattamaan yksityiskohtaista kaavarunkoa, joka kaikilta osin (myös menettelyllisesti) on laadittu noudattaen MRL:n ja MRA:n säännöksiä. MRL 45 §:n mukaan myös yleiskaava voidaan laatia oikeusvaikutuksettomana. Se on kuitenkin laadittava prosessiltaan ja sisällöltään MRL:n säännösten mukaisena. Siitä on myös perustuslain ja MRL:n takaama valitusoikeus.

Oikeuskäytännöstä haluan tuoda valitusmahdollisuuden osalta esiin seuraavat tapaukset:

KHO 1991 A 26: Valtuusto oli kunnan puolesta hyväksynyt kunnan ja tielaitoksen yhteistoimin teetetyn tieverkko- ja liikenneturvallisuussuunnitelman. Suunnitelmaan sisältyi kunnan kannanotto keskustan ohitustien linjausvaihtoehdoista sekä kannanotto rakentamis- ja parantamishankkeiden kiireellisyysjärjestyksestä. Suunnitelma oli tarkoitettu otettavaksi huomioon niin kunnan kuin tielaitoksenkin tulevassa maankäyttöä ja teiden rakentamista koskevassa päätöksenteossa. Päätös katsottiin valituskelpoiseksi.

KHO 1992 A 47: Valtuusto päätti hyväksyä maankäyttösuunnitelman ja siihen liittyvän vesihuollon yleissuunnitelman. Maankäyttösuunnitelman tarkoituksena oli alueellisen poikkeuslupan perusselvitysaineiston laatiminen ja pohjasuunnitelman saaminen lupakäsittelyn tueksi. Kunnanvaltuuston päätökset suunnitelmien hyväksymisestä eivät olleet vain valmistelua ja niihin voitiin hakea muutosta valittamalla.

2. Päätöksen kumoaminen

Vantaan asemakaavoitusta ohjaa voimassa oleva 2007 yleiskaava ja Kivistön osayleiskaava. Vantaan valtuusto on hyväksynyt 2021 yleiskaavan. Tikkurilan kaavarunko on niiden vastainen tai sisältää yksityiskohtaisia asemakaavoitusta ohjaavia valintoja, joita voi tehdä vain MRL:n järjestelmän mukaisilla maankäyttösuunnitelmilla.

Mainitut yleiskaavat mahdollistavat useita eri ratkaisuvaihtoehtoja tarkempaan asemakaavoitukseen. Yksityiskohtainen Tikkurilan kaavarungossa esitetty ratkaisu sisältää kaupungin ylimmän johdon haluaman maksimaalisen tiivistämisen vaihtoehdon. Kaavarungon valmistelussa ei ole tuotu esiin vaihtoehtoisia ratkaisuita kuten esimerkiksi MRL 45 § edellyttää.

Vaikka kaavarungon valmistelu on näennäisesti tehty prosessiltaan, vuorovaikutukseltaan ja selvityksiltään tehty MRL:n osayleiskaavan vaatimusten mukaisesti, niin siinä esitettyihin yksityiskohtaisiin kaavaselostuksessa, kaavakartoissa ja kaavamääräyksissä tehtyihin asemakaavoitusta ohjaaviin ”normeihin” nähden ne ovat olleet puutteellisia ja liian vähäisiä.

MRL 37:n mukaan yleiskaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto. Tikkurilan kaavarunko on muodoltaan, yksityiskohtaiselta sisällöltään, laatimisprosessiltaan ja esitetyiltä oikeusvaikutuksiltaan yleiskaava. Näin se on lainvastainen ja syntynyt väärässä järjestyksessä.

3. Täytäntöönpanon kieltö

MRL 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Käytännössä kaupunginhallituksen päätös hyväksyä yksityiskohtainen Tikkurilan kaavarunko syrjäyttäisi yksityiskohtaisuudellaan lainvoimaiset yleiskaavat. Kaupunginhallituksen päätöksellä kaavarungosta ja sen kaavoittajaa sitovasta ohjausvaikutuksesta asemakaavoitukseen olisi erittäin merkittävä vaikutus asukkaiden ympäristöön kehittämiseen. Mikäli menettely hyväksyttäisiin sillä olisi erittäin suuri vaikutus valtakunnallisestikin. Kaupunkien johto voisi syrjäyttää menettelyllä MRL:n mukaisen yleissuunnittelun kiusallisine valitusmahdollisuuksineen ja selvitysvelvoitteineen.

Kaupunginhallituksen päätöksellä kaavarungosta ja sen kaavoittajaa sitovasta ohjausvaikutuksesta asemakaavoitukseen olisi erittäin merkittävä sitova vaikutus asukkaiden ympäristöön kehittämiseen. Jo nyt on tehty Tikkurilan kaavarunkoon perustuvia asemakaavavalmisteluita ja niitä on tarkoitus tuoda päätöksentekoon lähiaikoina.

Kaupunginhallituksen päätöksen täytäntöönpano olisi keskeytettävä, koska valituskiellon myötä kaupunki katsoo päätöksen lainvoimaiseksi ja sitovaksi.

Valitusoikeuteni perustuu kuntalakiin ja perustuslain 21 §:n säännökseen oikeudenmukaisesta oikeudenkäynnistä.

Päätökseen sisältyy valitus ja muutoksenhakukielto. Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävillä 25.1.2023.

Virheellisen valitusosoituksen johdosta oikaisuvaatimuksen 14 päivän rajoite ei ole voimassa.

Olen tehnyt vastaavan valituksen Helsingin hallinto-oikeudelle, koska maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaavasta päättää kaupunginvaltuusto ja sen päätöksiin ei liity oikaisuvaatimusta.

Vantaalla 7.3.2023

Pekka Virkamäki

oikeustieteen kandidaatti, Vantaa

Osoite:

[REDACTED]

puhelin:

[REDACTED]

Sähköposti: pekka.virkamaki@vantaa.fi